

регіонах (Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Миколаївській, Полтавській, Одеській областях) землекористування є екологічно нестабільним. Екологічна стабільність погіршилася в Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській, Закарпатській, Волинській, Івано-Франківській, Київській, Тернопільській, Черкаській та Чернівецькій областях. Таким чином, землекористування України, на жаль, не відповідає екологічним вимогам щодо загального стану) [3].

Згідно з оцінкою тенденцій стану використання земель України в період 2010–2020 років, що суттєвих змін у розподілі земель за соціальними інтересами не відбулося. Більше того, загальна площа землекористування громадян зменшилася на 553 тис. га, або 10,7 %. Одночасно значно змінився розподіл земель за економічними інтересами. Так, загальна площа землекористування громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, збільшилася на 7228,8 тис. га, або 311,4 %, землекористування юридичних осіб, навпаки зменшилося на 1729,7 тис. га, або 4,4%. Розподіл земель за екологічними інтересами залишився практично без змін.

Список використаних джерел

1. Кушнірук Т. М., Ясінецька І. А., Додурич В. В. Земельна реформа в Україні, її цілі та економіко-правові наслідки. *Сучасний рух науки: тези доп. XII міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції*. 2021. Т. 2. с. 498.
2. Сохнич А.Я. Аспекти розуміння Закону України «Про землеустрій» в системі управління земельними ресурсами. *Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки: збірник*. Львів. Українські технології. 2004. С. 7–10.
3. Третяк А.М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування: монографія. Херсон, 2012. 440 с.

УДК : 633.11(323):631.5

Богдан КИРИЛЕНКО.

здобувач вищої освіти 2 курсу
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ХОМОВИЙ Михайло**

кандидат с.- г. наук, доцент

кафедри землеробства, ґрунтознавства та захисту рослин

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

ОБГРУНТУВАННЯ ВНЕСЕННЯ НОВІТНІХ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО

Одним із способів забезпечення збалансованого харчування населення та запобігання харчових криз, які можуть виникнути найближчим часом, є збільшення виробництва продуктів харчування для людей та корму для тварин. Ячмінь, який спочатку використовувався як культура харчування, врешті - решт став цінною кормовою культурою, яку використовують для збільшення корму для тварин. Зростання площ ярого ячменю продовжує відігравати важливу роль у сучасному сільському господарстві [3].

Використання стимуляторів росту рослин є одним з найбільш перспективних заходів у технології виробництва сільськогосподарських культур. Дія стимуляторів спрямовано підвищує біомасу та продуктивність сільськогосподарських культур, часто виконуючи захисний ефект від захворювань та шкідників рослин. Стимулятори росту внаслідок змін гормонального стану та активації антиоксидантних рослин здатні полегшити реакцію рослин на біотичний та водний стрес, зменшуючи вплив негативних погодних факторів, забезпечують стабільність рослин або надлишок вологи при високій або низькій температурі навколишнього середовища [2]. Кліматичні фактори, які негативно впливають на рослини, включають пізні весняні морози, рясні опади, снігопад та вітри. Рослини, оброблені стимуляторами росту, страждають менше від нестабільності погоди, компенсують дефіцит поживних речовин, які активують ферментативну активність усіх рослинних клітин та утворення стимулюючих сполук самою рослиною. Результатом є підвищена

проникність кореневої клітинної мембрани та поліпшення проникнення мінеральних поживних речовин з ґрунтового розчину до рослин, поглинання кисню рослинами прискорюється, що, в свою чергу призводить до збільшення врожайності. Вплив використання стимуляторів росту на зернових культурах пов'язаний із здатністю рослин збільшувати накопичення макро- та мікроелементів із збільшенням області поверхні асиміляції, збільшенням вмісту хлорофілу та як результат, призводить до активації фотосинтетичних процесів та збільшення врожайності сільськогосподарських культур [1].

Обробка регуляторами росту рослин у сільському господарстві переслідує такі завдання, як усунення вилягання, підвищення стійкості до стресових умов середовища, збільшення врожайності зерна та якості зернових культур. Також завдяки обробці регуляторами росту рослин, кратність обробки рослин пестицидами за фазами вегетації може зменшуватися.

Мета та завдання досліджень – розробити методи управління продуктивним процесом ярого ячменю, що може значно підвищити продуктивність та якість врожаю в умовах південно-західної частини Лісостепу України.

З метою вивчення й удосконалення технології вирощування ячменю ярого були проведені польові дослідження на базі науково – дослідного центру «Поділля» закладу вищої освіти « Подільський державний університет» . Польові та лабораторні дослідження проводили відповідно до загальновизнаних методик дослідної справи в агрономії.

Оптимальна густина рослин – один із ключових факторів отримання високого врожаю. У наших польових дослідженнях на польову схожість передпосівна обробка насіння мала істотний вплив. В 2022 році польова схожість варіювала від 82,9 – 86,8% відповідно по варіантах досліджень.

Виживання рослин у 2022 році в кліматичних умовах, близьких до середніх, виживання рослин становило 86,8 - 88,7 %. При цьому всі варіанти передпосівної обробки насіння біостимуляторами різного принципу дії позитивно вплинули на виживання рослин.

Найбільша густота стояння в період збирання урожаю була на варіантах із замочуванням насіння в розчинах біостимуляторів росту Альбіт, Терпал та Циркон, де вона склала 572, 570 та 558 шт./м² відповідно. Контрольний варіант показав значення густоти стояння рослин у середньому на 11,4% нижче, ніж на варіантах де проводилась обробка стимуляторами росту.

Результатами наших досліджень встановлено, що врожайність ярого ячменю багато в чому визначалася погодними умовами вегетаційного періоду, передпосівною обробкою насіння та рослин на протязі вегетації.

Таблиця 1

Урожайність ячменю ярого залежно від застосування
біостимуляторів росту, т/га

Варіанти	2022 рік	
	Урожайність, т/га	Прибавка урожаю, т/га
Контроль	5,21	
Альбіт	5,77	0,56
Терпал	5,87	0,66
Циркон	5,69	0,48
НІР ₀₅	0,23	-

Найбільшу прибавку урожайності забезпечив варіант де обробляли насіння та вносили на протязі вегетації рослин ярого ячменю препарат Терпал. Прибавка на даному варіанті становить 0,66 т/га, при контролі – 5,21 т/га.

Загалом застосування препаратів Альбіт, Терпал та Циркон справило позитивний вплив на врожайність ячменю ярого сорту Геліос. У цілому нині, показники у випадках зі своїм застосуванням кращі, ніж на контролі загалом на 6,8-11,2%.

Список використаних джерел

1. Лихочвор В. Застосування регуляторів росту рослин на посівах зернових культур. *Пропозиція*. 2003. №4. С. 56–57.

2. Макрушин Л. і ін. Регулятори росту – ефективний фактор підвищення продуктивності посівів. *Пропозиція*. 2001. №5. С. 60.

3. Регулятори росту у формуванні врожайності. Білітюк А.П., Скуротівська О.В. *Захист рослин*. 2020. № 10. С. 21–23.

Ігор КЛИМОВ,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **КЛИМИШЕНА Ріта**

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

асистент кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ТРИВАЛІСТЬ МІЖФАЗНИХ ПЕРІОДІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ

В індивідуальному життєвому циклі рослин виділяють фази росту і розвитку та 12 етапів органогенезу, на кожному з яких формуються певні органи, які являються складовими урожаю [1]. Під час вегетаційного періоду ячменю ярого проводять фенологічні спостереження за настанням основних фаз: сходи, кущіння, вихід в трубку, колосіння, цвітіння, молочна, воскова та повна стиглості. Проходження цих етапів залежить від умов зовнішнього середовища і кожний з яких потребує певний комплекс гідротермічних умов.

Таким чином, з II по VII етап органогенезу, які проходять від фази кущення, виходу в трубку і до колосіння критичними є гідротермічні умови та рівень мінерального живлення. Поряд з цим реєстрація фенологічних фаз росту і розвитку має важливе значення для встановлення строків проведення технологічних прийомів вирощування та оцінки впливу гідротермічних факторів на тривалість міжфазних періодів та вегетаційного періоду в цілому